

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și literaturi slave
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Limbă și literatură ucraineană / Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLU6126 Dialectologie ucraineană / Istoria limbii ucrainene						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Ioan HERBIL						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ. dr. Cristina SILAGHI						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	Vp	2.7 Regimul disciplinei	DS / Opțională

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/curs practic	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/curs practic	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					51
Pregătire seminarii/cursuri practice/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități: Consultații					7
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.8 Total ore pe semestru	156				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții

4.1 de curriculum	• Promovarea disciplinei este condiționată de promovarea seminarului.
4.2 de competențe	• Cunoștințe fundamentale de fonetică, morfologie, sintaxă, lexicologie.

5. Condiții

5.1 de desfășurare a cursului	• Sală de curs dotată cu tablă, fotocopii, cărți, hărți dialectale
5.2 de desfășurare a seminarului	• Sală de curs dotată cu tablă, fotocopii, cărți, hărți dialectale

6. Competențele specifice acumulate

Compe- tențe profesio- nale	<ul style="list-style-type: none"> • C2. – C6. Dobândirea principalelor cunoștințe legate de dialectologia ucraineană: studierea dialectelor limbii ucrainene; clasificarea actuală a graiurilor ucrainene (dialectul nordic, dialectul sud-vestic, dialectul sud-estic); clasificarea graiurilor ucrainene de pe teritoriul României; trăsăturile fonetice, morfologice, sintactice și lexicale ale acestora; prin comparație cu formele diverselor graiuri, sunt corectate abaterile studenților de la normele limbii ucrainene contemporane. • Dezvoltarea capacității de însușire a terminologiei dialectale (dialect, subdialect, grai, subgrai), a cunoștințelor referitoare la apariția limbii ucrainene actuale; dezvoltarea abilităților de cercetare în domeniul dialectologiei ucrainene de pe teritoriul României, ceea ce duce la dezvoltarea capacității studenților de a avea preocupări în acest domeniu al lingvisticii. • Dobândirea principalelor cunoștințe legate de apariția și formarea limbii în general, și a limbii ucrainene, în special: perioada limbii ruse vechi (uniunea lingvistică slavă de est) – ca bază a limbii ucrainene; originea limbii ucrainene; prefacerile fonetice; trăsăturile viitoarei limbi ucrainene în monumentele scrise ale Rusiei Kievene; fonetica și gramatica istorică a limbii ucrainene; istoria limbii ucrainene literare; istoria lexicologiei.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea deprinderilor privind identificarea fenomenelor legate de dialectologia ucraineană și istoria limbii ucrainene.
Compe- tențe transver- sale	<ul style="list-style-type: none"> CT1. Utilizarea componentelor dialectologiei ucrainene și a istoriei limbii ucrainene în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. Identificarea și aplicarea noțiunilor (și a cunoștințelor) de dialectologie ucraineană și istoria limbii ucrainene atât la nivel teoretic, cât și la cel practic, în diferite alte domenii (complementare) ale lingvisticii, precum: limba ucraineană, onomastica etc. Utilizarea noțiunilor de dialectologie ucraineană și de istoria limbii ucrainene în cadrul echipelor transdisciplinare în diverse alte domenii de cercetare și pe diferite paliere și compartimente științifice ca: istoria, geografia, etnografia.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea studenților cu conceptele specifice dialectologiei și istoriei limbii prin însușirea noțiunilor proprii acestor discipline. Conștientizarea importanței disciplinelor studiate și a legăturii acestora cu alte discipline ale lingvisticii. Însușirea celor mai importante cunoștințe teoretice și practice în domeniul dialectologiei și a istoriei limbii ucrainene.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Cursul urmărește dobândirea și însușirea principalelor cunoștințe teoretice și practice legate de dialectologia ucraineană; însușirea de către studenți a noțiunilor „limba ucraineană” și „dialectele limbii ucrainene”; prezentarea graiurilor ucrainene vorbite pe teritoriul României. Dobândirea principalelor cunoștințe legate de limba rusă veche (uniunea lingvistică slavă de est) – baza limbii ucrainene; fonetica și gramatica istorică a limbii ucrainene; istoria limbii ucrainene literare etc. Însușirea tehnicilor specifice în adunarea și interpretarea materialului dialectal. Aprofundarea și aplicarea cunoștințelor din dialectologia și istoria limbii ucrainene în alte compartimente ale limbii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Obiectul, problemele și însemnătatea dialectologiei. Studierea dialectelor limbii ucrainene”.	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
2. Clasificarea actuală a graiurilor limbii ucrainene”. Grupa dialectală nordică” („dialectul nordic”).	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
3. Grupa dialectală sud-vestică” („dialectul sud-vestic”).	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
4. Grupa dialectală sud-estică” (dialectul sud-estic”).	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
5. Clasificarea graiurilor ucrainene de pe teritoriul României”.	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
6. Trăsăturile fonetice, morfologice, sintactice și lexicale ale graiurilor ucrainene din România.	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
7. Obiectul și scopul cursului de istorie a limbii ucrainene. Însemnătatea istoriei limbii. Originea limbii ucrainene”	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
8. Sursele de studiere a istoriei limbii ucrainene. Trăsăturile viitoarei limbi ucrainene din monumentele Rusiei Kievene”. Limbile slave de est și raportarea lor la alte limbi slave”.	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
9. Limba ucraineană și raportarea ei la alte limbi slave de est”. Sistemul fonetic al limbii ruse vechi (sec. IX – prima jumătate a sec. XI”).	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	
10. Caracteristicile fonetice ale limbii slavilor de est înainte de apariția monumentelor scrise (până la mijlocul sec. XI). Transformările fonetice din limba rusă veche în perioada apariției monumentelor scrise” (prima jumătate a sec. XI –	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbateră, exercițiile, analiza	

sec. XIII). Transformările fonetice din limba ucraineană.		
11. Morfologia istorică: substantiv, pronume, adjectiv și numeral”.	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exercițiile, analiza	
12. Verbul și adverbul. Cuvintele ajutătoare”.	Expunerea, exemplificarea, dialogul, dezbaterea, exercițiile, analiza	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • С.П. БЕЗВЕНКО, <i>Українська діалектологія</i>. – Київ, 1980; • Ф.Т. ЖИЛКО, <i>Нариси з діалектології української мови</i>. – Київ, 1966; • IOAN HERBIL, <i>Studii de dialectologie și toponimie ucraineană din România</i>, Editura Casa Cărții de Știință, RCR Editorial, Cluj-Napoca, București, 2018. • IOAN HERBIL, <i>Caracteristici fonetice și morfologice ale graiurilor ucrainene din România</i>, în „Dacoromania”, serie nouă, IX-X, 2004-2005, Cluj-Napoca, p. 75-143; • N. PAVLIUC, <i>Curs de gramatică istorică a limbii ucrainene</i>, București, 1964; • ROBCIUC, <i>Смудії і сматті</i>, București, 1999; • М. ПАВЛЮК, І. РОБЧУК, <i>Українські говори Румунії</i>, Едмонтон – Львів – Нью-Йорк – Торонто, 2003; • А.А. МОСКАЛЕНКО, <i>Історична фонетика давньоруської і української мови</i>. – Odesa, 1962; • S.B. BERNSTEIN, <i>Gramatica comparată a limbilor slave</i>, București, 1965; • MARIUS I. OROS, <i>Gramatica istorică a limbii ruse</i>, Cluj-Napoca, 1998; 		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Apariția și formarea limbii ucrainene contemporane. Dialectele și limba literară.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
2. Problemele clasificării graiurilor limbii ucrainene.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
3. Grupa dialectală nordică (dialectul nordic).	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
4. Grupa dialectală sud-vestică (dialectul sud-vestic).	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
5. Din istoria studierii graiurilor ucrainene din România. Atlasul regional al graiurilor ucrainene din România.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
6. Interferențele lingvistice româno-ucrainene.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
7. Originea limbii ucrainene. Monumentele scrise ale limbii ucrainene vechi.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
8. Despre sistemul fonetic al limbii ruse vechi (sec. IX – prima jumătate a sec. XI).	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
9. Despre transformările fonetice din limba rusă veche în perioada apariției monumentelor scrise (prima jumătate a sec. XI – XIII).	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
10. Transformările fonetice din limba ucraineană.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
11. Exemple din declinarea substantivelor, pronumelor, ajectivelor și numeralelor.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
12. Exemple de conjugare a verbelor.	Prelegerea, demonstrația, dialogul exemplificarea, exercițiile, analiza.	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • N. PAVLIUC, I. ROBCIUC, <i>Очерк фонологических систем украинских говоров в Румынии</i>, în „Revue roumaine de lingvistique”, nr. 6, București, 1965, C. 595- 617; • EMIL VRABIE, <i>Influența limbii române asupra limbii ucrainene</i>, în „Romanoslavica”, XIV, București, 1967, p. 109-199; • J. BODZEI, <i>Interferențe lingvistice româno-ucrainene în Maramureș</i>, rezumatul tezei de doctorat, București, 1979; • D.H. MAZILU, <i>Curs de istorie a limbii ucrainene (Introducere în fonetică)</i>, București, 1983; • ***<i>Сучасна українська мова</i>, за ред. О.Д. ПОНОМАРЕВА – 2-ге вид., перероб. – Київ, 2001; • ***<i>Українські закарпатські говірки: Тексти</i>, Упор. та перед. О. Ф. МИГОЛЕНЕЦЬ, О. Д. ПИСКАЧ. – Ужгород, 2004. • ***<i>Історія української мови: Хрестоматія</i>, Упорядники С.Я. ЄРМОЛЕНКО, А. К. МОЙСІЄНКО. – Київ, 1996; • ***<i>Сучасна українська мова</i>, за ред. О.Д. ПОНОМАРЕВА – 2-ге вид., перероб. – Київ, 2001; • В.М. РУСАНІВСЬКИЙ, <i>Історія української літературної мови</i>. – Київ, 2002. 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și în străinătate, ca de exemplu: Universitatea din București, Universitatea „Ștefan cel Mare din Suceava”; Universitatea „Iurii Fedkovič” din Cernăuți (Ucraina).
- Titularul cursului este autorul unei teze de doctorat în domeniu.
- Absolvenții secției de limbă și literatură ucraineană care urmează cursul de Dialectologie și Istoria limbii ucrainene sunt inițiați în cercetarea graiurilor ucrainene vorbite în zonele din care provin, ei având astfel posibilitatea de a elabora lucrări pe această temă.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudine în însușirea cunoștințelor legate de dialectologia și istoria limbii ucrainene. • Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline de specialitate. • Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup. 	<p>Examen scris</p> <p>Realizarea temelor pe parcursul semestrului</p>	50%
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea cunoștințelor legate de dialectologia și istoria limbii ucrainene. • Capacitatea de a putea realiza anchete dialectale. 	Verificare scrisă	50%
10.6 Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> • - gradul de asimilare a limbajului de specialitate • - însușirea corectă a noțiunilor teoretice și practice din dialectologia și istoria limbii ucrainene și aplicarea acestora în învățarea limbii ucrainene literare • - cunoașterea graiurilor ucrainene de pe teritoriul României 			

Data completării	Semnătura titularului de curs, Conf. univ. dr. Ioan Herbil	Semnătura titularului de seminar, Lector univ. dr. Cristina Silaghi
08.04.2020		

Data avizării în departament 15.04.2020	Semnătura directorului de departament, Lector univ. dr. Balázs Katalin
	

Data avizării în Decanat 29.04.2020	Semnătura Prodecanului responsabil, 	Ștampila facultății